

Hvordan tøjler virksomheder kapitalismens vilde kræfter, når de slippes løs på Black Friday?

Af Ditte Nielsen & Steffen Kallehauge

Årets største shoppedag, Black Friday, er igen over os. Det er en dag, der i den grad splitter vandene – både blandt virksomheder og blandt befolkningen. Nogle vælger helt at lukke for forretningen på denne sorte dag i forbrugets tegn, mens andre vælger alternative veje.

"Easy did this" skriver REI i deres Youtube-video: Opt to Act

Den sidste fredag i november har på kort tid udviklet sig til en særlig dag i Danmark. På få år har Black Friday bidt sig fast, og sidste år var danskernes Dankort rødguldende. 1,94 milliarder kroner røg ud af de danske pengepunge, hvorfor Black Friday 2018 kunne indtage femtepladsen over alle tiders største handelsdage i Danmark.

Det sætter selvsagt sit aftryk på klodens ressourcer, og flere forretninger siger stop til Black Friday og lukker sin forretning, mens andre hopper med på kapitalismens strømninger, tager del i forbrugsbølgen og bruger dagen på at sætte fokus på at bruge dagen til at give tilbage.

Märk

Black Friday er skruet op – vi skruer ned!

Mads Nørgaard har i Danmark tydeligt markeret sig som modstander af Black Friday-konceptet, og derfor lukker de, for tredje år i træk, webshoppen. [I et statement](#) skriver grundlægger Mads Nørgaard, at *"Black Friday er i mine øjne et skingert arrangement, der i et opskruet toneleje trækker verden i den forkerte retning".*

Også det amerikanske outdoor-brand, REI, har de sidste fem år lukket alle deres forretninger i protest over forbrugsfesten under sloganet #OptOutside. De har i stedet givet deres ansatte en lønnet fridag med en opfordring til at tilbringe dagen i naturen i stedet.

I år går REI dog skridtet videre. De bruger Black Friday til at kickstarte "a year of change" under sloganet [Opt to Act](#).

Det indebærer en kampagne, hvor REI opfordrer borgere til at deltage i en et år lang emissionsreducerings-øvelse som modsvar til klimakrisen.

I en 52 uger lang kampagne kan borgere skrive sig op og modtage en vejledning i, hvordan de selv kan nedsætte deres personlige klimaaftryk gennem ugentlige reminders, der integreres i mobilkalenderen eller ved at udskrive en tjekliste.

De ugentlige handlinger fungerer alle som små skridt, der skal nedsætte det individuelle klimaaftryk, og de indeholder alt fra at afmelde sig spam-mails, at reparere en genstand og til at droppe tørretumbleren denne uge.

CEO for REI, Eric Artz, skriver i [et blogindlæg på REI's hjemmeside](#):

"My job is to steward the the outdoors, on your behalf - and on behalf of the generations who follow us. Today, that future is at risk."

Køb vores varer brugt

IKEA har i år også et bud på et alternativ under navnet Black Friday re(sale). De samarbejder med DBA og opfordrer deres kunder, der er på jagt efter ekstra billige IKEA-møbler at finde noget brugt ved hjælp af DBA's genbrugsplatform.

Black Friday (Re)sale - samarbejde mellem IKEA og DBA

"I år vil vi derfor benytte Black Friday til at slå et slag for genbrug til endnu lavere priser, end hvis man købte nyt. Med et stigende pres på klimaet, er det helt afgørende, at både virksomheder og forbrugere i langt højere grad, end det har været tilfældet, tager genbrugs-

tanken til sig,” siger Elefteria Cromlidou, Country Commercial Manager, IKEA Danmark.

Inden startskuddet til Black Friday lød var der ifølge DBA 13.000 produkter i møbelkategorien fra IKEA.

Hjælp os med at hjælpe naturen

De samfundsansvarlige virksomheders galionsfigur, Patagonia, bruger også Black Friday på at lancere et grønt initiativ. De bruger dagen på at sætte fokus på [Patagonia Action Works](#), deres nye onlineplatform, som hjælper frivillige finde græsrodsbevægelser, der matcher deres værdier og vice versa.

Fra Black Friday og frem til årets udgang vil Patagonia matche alle donationer, der doneres via deres platform under sloganet ”You Donate, We’ll Match”, hvorfor donationerne får dobbelt så stor værdi for den græsrodsbevægelse, der modtager støtten.

Også i Danmark sætter den B Corp-certificerede virksomhed, Organic Basics, naturen på agendaen på Black Friday. I år har de indgået samarbejde med miljøorganisationer, økologiske landmænd, biavlere i ind- og udland for at [plante 50m2 vilde blomster](#) for hver ordre, de modtager for at hjælpe bier og insekter.

Bier og insekter hjælper med at bestøve 80% af verdens planter, men de er i kraftig tilbagegang blandt andet på grund af insektgift, dannelse af monokultur og global opvarmning. Det vil Organic Basics bruge Black Friday på at ændre.

”Together we can help restore bee and insect populations – and make Black Friday a lot more colorful,” forklarer Co-Founder, Christoffer Immanuel.

For hver ordre Organic Basics for på Black Friday planter de 50m2 vilde blomster.